

Гросул Викторія Анатолієвна, д-р екон. наук, проф., зав. кафедрою економіки і управління, Харківський державний університет харчування і торгівлі. Адрес: ул. Клочковская 333, г. Харьков, Украина, 61051. Тел.: (057)349-45-94; e-mail: viktoriagrosul@gmail.com.

Hrosul Viktoria, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Economics and Management, Kharkiv State University of Food Technology and Trade. Address: Klochkivska str., 333, Kharkiv, Ukraine, 61051. Tel.: (057)349-45-94; e-mail: viktoriagrosul@gmail.com.

Зубков Сергій Олександрович, канд. екон. наук, доц., кафедра економіки та управління, Харківський державний університет харчування та торгівлі. Адреса: вул. Клочківська, 333, м Харків, Україна, 61051. Тел.: (057)349-45-94; e-mail: s.zubkov@hduht.edu.ua.

Зубков Сергей Александрович, канд. екон. наук, доц., кафедра економіки і управління, Харківський державний університет харчування і торгівлі. Адрес: ул. Клочковская 333, г. Харьков, Украина, 61051. Тел.: (057)349-45-94; e-mail: s.zubkov@hduht.edu.ua.

Zubkov Sergey, PhD in Economics, Associate Professor, Department of Economics and Management, Kharkiv State University of Food Technology and Trade. Address: Klochkivska str., 333, Kharkiv, Ukraine, 61051. Tel.: (057)349-45-94; e-mail: s.zubkov@hduht.edu.ua.

*Рекомендовано до публікації д-ром екон. наук, проф. М.В. Черною.
Отримано 30.09.2017. ХДУХТ, Харків.
DOI: 10.5281/zenodo.1109607*

УДК 65.012.23

СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ПІДХОДУ ДО ОЦІНЮВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Т.С. Пічугіна, Л.Д. Забродська, Г.І. Забродська, Л.І. Безгінова

Визначено суть поняття «розвиток підприємства», що дало змогу, спираючись на концептуальний погляд на розробку науково-методичного інструментарію, обґрунтувати характеристики виокремлених складових компонентів і послідовність етапів методичного підходу до оцінювання розвитку підприємства.

© Пічугіна Т.С., Забродська Л.Д., Забродська Г.І., Безгінова Л.І., 2017

Ключові слова: розвиток, розвиток підприємства, зміни, методичний підхід, мета, об'єкт, суб'єкт, принципи, критері, методи, показники, результати.

СТРУКТУРНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКОГО ПОДХОДА К ОЦЕНКЕ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ

Т.С. Пичугина, Л.Д. Забродская, А.И. Забродская Л.И. Безгинова

Определена суть понятия «развитие предприятия», что позволило, опираясь на концептуальный взгляд на разработку научно-методического инструментария, обосновать характеристики выделенных составляющих компонентов и последовательность этапов методического подхода к оценке развития предприятия.

Ключевые слова: развитие, развитие предприятия, изменения, методический подход, цель, объект, субъект, принципы, критерий, методы, показатели, результаты.

STRUCTURAL ELEMENTS OF SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL APPROACH TO THE EVALUATION OF ENTERPRISE DEVELOPMENT

T. Pichuhina, L. Zabrodskaya, H. Zabrodskaya, L. Bezhinova

Analysis of formulations of the concept of "development" given by different authors shows different reflection of one or the other side of this phenomenon and focus on one or more ways of development or one of its possible models, i.e. its essence can be defined in several aspects as: a process; a sum of changes; a result. The development of the company in this study is considered as a purposeful process of formation and implementation of a sum of changes to the internal elements (business processes) of the enterprise that leads to the creation of new quantitative and qualitative transformations of the elements and properties that enable effective activity of the enterprise in the current and long-term perspective considering the influence of environmental factors of an enterprise.

Such understanding of essence of concept "enterprise development" summarizes the characteristics of the development as a deliberate process of development and implementation of the sum of internal changes; the result as the quantitative and qualitative changes in the activity of the enterprise; definition of development objective as the provision of effective activity of the enterprise in time with the account of influence of external factors.

Basing on the conceptual view on the development of scientific and methodical approach, the main structural components of the evaluation of business development are: object, subject, goal, framework of principles, criterion, indicator (system of indicators), information support, method (group of methods), and result. It has been determined that a generalized goal of development evaluation is the

identifying the results of the changes that can ensure the effective activity of the enterprise in time. The hierarchy of objectives of enterprise development is described; it determines the necessity of devising of set of scientific-methodical approaches to the evaluation of development for each local goal (specific approaches to the evaluation). Based on the content of the purpose of the evaluation of enterprise development it is recognized that the object of the evaluation are changes in the internal environment elements (business processes), which collectively ensure development, whereas the subjects of evaluation are the experts (functional managers) who are delegated rights and responsibilities for the evaluation of development. The paper proposes the classification of principles of enterprise development and its evaluation with the focus on general and supplementary principles. Based on the definition of the essence of development as a process of formation and implementation of changes to the internal environment, the evaluation criterion of development has been identified in the form of positive trends in development results, as the negative impact or negative development ultimately leads to the liquidation of the company. Relying on the results of the systematization, the basic requirements for the information system of development of the enterprise have been presented. The results of the analysis of evaluation methods of enterprise development with consideration of the established requirements have shown that only one method meets all the requirements; it is the method of integral system of the factor evaluations by indicators of development level of the enterprise (L.P. Boichenko), which includes three target groups of indicators. Based on the identified constituent components and their characteristics, there has been devised the algorithm and the sequence of stages of methodical approach to the evaluation of enterprise development.

Keywords: *development, development of enterprise, change, methodical approach, purpose, object, subject, principles, criteria, methods, indicators, results.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Підприємство як відкрита система функціонує в бізнес-просторі, що характеризується високою швидкістю змін і складністю їх передбачення, вимірювання, оцінювання та прогнозування. Однією з найважливіших умов збереження позицій на ринку в умовах подальшої глобалізації економіки та посилення конкурентної боротьби є розвиток підприємства, що забезпечується обґрунтованими управлінськими рішеннями та функціональними технологіями менеджменту, що мають як короткостроковий, так і довгостроковий характер. Отже, можемо стверджувати, що актуальність використання науково обґрунтованих сучасних технологій оцінювання розвитку підприємства зростає.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій і науково-практичній літературі представлено широкий спектр праць, у яких розкриваються теоретико-методичні засади оцінювання розвитку підприємств. Зокрема, результати досліджень Б. Андрушківа, В. Герасимчука, П. Друкера, А. Загороднього, Р. Каплана,

М. Коробова, О. Кузьміна, Д. Нортон, Р. Петухова, Т. Пітерса з оцінювання результативності й ефективності фінансово-господарської діяльності формують методологічне підґрунтя оцінювання розвитку підприємств. В. Верба, Ю. Погорелов, О. Раєвцева є авторами наукових праць, у яких розкриваються концептуальні положення управління розвитком і вимірювання розвитку. І. Булесв, Н. Брюховецька, С. Дунда, Т. Кушнір, В. Пономаренко, О. Посилкіна, В. Самуляк, Є. Смирнов, Р. Фешур, М. Чорна досліджують методичні підходи до оцінювання розвитку підприємств різних сфер діяльності. Водночас проблемні питання, пов'язані з оцінюванням рівня розвитку суб'єкта господарювання, вивчені фрагментарно та потребують подальшого втвчення.

Метою статті є дослідження основних науково-теоретичних підходів та їх узагальнення щодо розробки методичного підходу до оцінювання розвитку підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічна теорія трактує загальні тенденції існування підприємств як зміну економічного стану під впливом процесів деградації, відновлення та розвитку. Ці аспекти проведення змін підприємства набувають особливого значення, тому що практично пошук резервів ефективності господарської діяльності проводиться одночасно за указаними напрямками. Проте в умовах сучасної ринкової конкуренції підприємство може досягти успіху або просто вижити лише шляхом розвитку та створення для цього відповідного організаційно-економічного механізму, що ґрунтується на результатах оцінювання розвитку.

Для забезпечення розвитку підприємств необхідно мати дієвий інструментарій, що забезпечить об'єктивність його оцінювання. Тому для формування адекватної системи оцінювання розвитку підприємств необхідно визначити таку модель оцінювання розвитку суб'єктів господарювання цієї галузі, за результатами якого можна виробляти ефективні управлінські рішення. Це зумовлює необхідність критичного розгляду існуючих науково-методичних підходів і моделей оцінювання з метою визначення найбільш придатних, що впливають на якість системи управління й ефективність функціонування самого підприємства.

Аналіз визначень поняття «розвиток» свідчить про різне відображення тієї чи іншої сторони цього явища й орієнтацію на один чи декілька способів розвитку або на одну з можливих його моделей. Таким чином, суть поняття «розвиток підприємства» можна визначити у декількох аспектах як процес; сукупність змін; результат.

Отже, розвиток підприємства в межах цього дослідження розглядається як цілеспрямований процес формування та реалізації сукупності змін внутрішніх елементів (бізнес-процесів), що приводять до утворення нових кількісних та якісних перетворень елементів і властивостей, здатних забезпечити ефективну діяльність підприємства в поточній та довгостроковій перспективі з урахуванням впливу чинників зовнішнього середовища підприємства.

Таке розуміння суті поняття «розвиток підприємства» узагальнює характеристики щодо:

- розвитку як цілеспрямованого процесу вироблення і здійснення сукупності внутрішніх змін;
- результату розвитку у вигляді кількісних та якісних перетворень у діяльності підприємства;
- мети розвитку як забезпечення ефективної діяльності підприємства в часі з урахуванням впливу зовнішніх чинників.

Спираючись на концептуальний погляд на розробку науково-методичного підходу, визначаємо такі основні структурні компоненти оцінювання розвитку підприємства: об'єкт, суб'єкт, мету, систему принципів, критерій, показник або їх систему, інформаційне забезпечення, метод чи групу методів, результат. Наведені складові компоненти взаємозалежні й визначають один одного.

Оскільки мета впливає на характер оцінювання, то, виходячи з того, що змістом розвитку є зміни елементів внутрішнього середовища підприємства, які необхідно розвивати для формування нових властивостей з урахуванням тенденцій розвитку чинників зовнішнього середовища, що формують можливості розвитку внутрішнього середовища, можна визнати, що узагальненою метою оцінювання розвитку є визначення результатів змін, здатних забезпечити ефективну діяльність підприємства в часі.

Проблематичність структурування й формалізації всього спектра різноманітних цільових орієнтирів розвитку підприємства зумовлює необхідність систематизації та структурування цілей оцінювання розвитку підприємств (рис. 1).

Наведена ієрархія цілей розвитку підприємств визначає необхідність розробки комплексу науково-методичних підходів до оцінювання розвитку за кожною локальною ціллю як специфічним напрямом оцінювання.

0-й рівень

Рис. 1. Дерево цілей оцінювання розвитку підприємств

Загальна система будь-якої організації – це сукупність чинників (елементів) внутрішнього середовища підприємства, що характеризують можливості й обмеження діяльності цього підприємства, які за допомогою розробки і реалізації стратегічних і оперативних рішень формують внутрішні умови розвитку в середовищі функціонування. Розвиток чинників внутрішнього середовища організації посилює можливості і зменшує обмеження діяльності підприємства, і тим самим сприяє розробці обґрунтованих, своєчасних стратегічних та оперативних рішень. Чинники зовнішнього середовища діяльності підприємства торгівлі характеризують результативність досягнутих цілей організації і мають характер довгостроковості одержуваних результатів. Тобто на стратегічні напрями розвитку організації впливають чинники зовнішнього середовища підприємства. Використання позитивних тенденцій розвитку чинників зовнішнього середовища підприємства сприяє більш ефективному виконанню поставлених стратегічних та оперативних цілей, підвищує результативність та ефективність

діяльності організації і дає можливості для розвитку її внутрішнього середовища. Таким чином, можна стверджувати, що розвиток підприємства є спрямованим розвитком чинників (елементів) внутрішнього середовища.

Спираючись на визначений зміст мети оцінювання розвитку підприємств, можна визнати, що об'єктами оцінювання розвитку є зміни елементів внутрішнього середовища (бізнес-процесів), що у цілому забезпечують розвиток.

Рис. 2. Класифікація принципів розвитку підприємства та його оцінювання

До суб'єктів розвитку зараховують будь-яку особу чи орган, які наділені відповідними правами або мають відношення до явищ, що оцінюються. Таким чином, суб'єктами оцінки розвитку підприємств є фахівці (функціональні менеджери), яким делеговані права та надано функціональні обов'язки щодо оцінювання розвитку.

Мета та суб'єкт стають основою для визначення принципів. Вироблення науково обґрунтованого несуперечливого підходу до систематизації принципів розвитку для підприємств, який би дозволив раціонально і послідовно класифікувати їх у контексті досягнення мети дослідження, потребує використання таких принципів групування: відповідність цілям – побудова системи розвитку підприємств торгівлі для адекватного реагування на динамічні зміни зовнішнього середовища їхнього функціонування; відображення сутнісних характеристик розвитку та його оцінювання для підприємств; системність; можливість практичного застосування.

Вивчення сучасних робіт науковців із досліджуваного питання дозволило виділити серед значної кількості існуючих принципів розвитку низку тих, що, з одного боку, ураховують особливості самого поняття розвитку підприємства, з іншого – специфіку, яка безпосередньо забезпечує оцінювання розвитку підприємств. Класифікація принципів розвитку підприємства та його оцінювання наведена на рис. 2.

Наступним складовим компонентом методичного підходу до оцінювання розвитку є критерій, що визначає спрямованість оцінки.

Критерій характеризує ступінь досягнення поставлених цілей і завдань [1]. Спираючись на визначення суті розвитку як процесу формування та реалізації змін елементів внутрішнього середовища, критерієм оцінювання розвитку можна визнати позитивність тенденцій результатів розвитку, тому що негативний вплив або негативний розвиток призведе в результаті до ліквідації підприємства.

Критерій дозволяє через систему показників пов'язати мету явища, що вивчається, або сам процес із засобами їх досягнення, тобто критерій знаходить кількісне вираження в конкретних показниках, за допомогою яких можна об'єктивно уявити собі явище, що вивчається. Показники відіграють роль інструментів, що дозволяють утримувати відзеркалення розвитку у вибраній системі вимірювання, тобто несуть певну інформацію й відображають процеси, які досліджуються. Оцінювати розвиток підприємства, виходячи зі змісту мети, об'єкта, методу та спрямування дослідження, необхідно за кількісними і якісними показниками в розрізі елементів внутрішнього середовища та зовнішніх чинників. Необхідність розроблення комплексної системи показників оцінювання розвитку підприємств, що була би позбавлена

недоліків (значні витрати часу та коштів на збір та опрацювання інформації, відсутність доступної інформації, складність сприйняття для персоналу, недостатність вірогідності і надійності, потреба в спеціальних технічних засобах тощо), є складним і актуальним завданням, яке є предметом подальших досліджень.

Проблематичність оцінювання розвитку полягає у тому, що підприємство генерує та поставляє власну інформацію як у внутрішнє, так і зовнішнє середовища, сприймає зовнішню інформацію та реагує на неї.

У моделі оцінювання розвитку на підприємстві як у відкритій системі функціонують два типи інформаційних потоків: внутрішній та зовнішній, – які в сукупності визначають ступінь її організованості. Отже, якість процесу оцінювання розвитку значною мірою залежить від інформаційного забезпечення. Інформаційна система оцінювання розвитку підприємства дає можливість отримувати необхідну інформацію в будь-який період часу, відповідати певним вимогам і має забезпечувати таке:

- по-перше, структурування та виділення пріоритетної інформації, а також її сприйняття як подій, що відповідають потребам розвитку. Необхідно підкреслити, що особливої важливості на макrorівні набувають знання про тенденції економічного зростання, демографічні чинники в регіональному контексті тощо, програми і перспективи спроможності держави до мобілізації та ефективного використання необхідних ресурсів для їх забезпечення;

- по-друге, стратегічне бачення ролі, позиції та перспектив розвитку підприємства в економіці країни (суспільства);

- по-третє, визначення цілей і показників крізь призму перспектив задоволення потреб особистості, підприємства, країни, тобто застосування принципів цільового підходу;

- по-четверте, врахування зростаючої роль інтелектуальної, психологічної, організаційної, комунікаційної, мотиваційної складових розвитку підприємства.

Спираючись на результати систематизації, представлено основні вимоги до інформаційної системи розвитку підприємства. Лише забезпечення виконання всієї сукупності зазначених вимог дозволить сформувати дійсно ефективну інформаційну систему, побудова якої має ґрунтуватися на визначених принципах.

До вимог щодо інформаційної системи оцінювання розвитку підприємства належать такі:

- відносність та інтегрованість оцінки, що обумовлено можливістю набуття здатностей до розвитку під впливом чинників різного рівня (макрорівня, рівня підприємства, особистісного рівня);

- урахування різноспрямованості внаслідок різноманітності чинників впливу на розвиток;
- динамічність унаслідок безперервності впливів на розвиток підприємства;
- адаптивність до зовнішніх і внутрішніх змін;
- неоднозначність трактування підприємствами результатів впливу чинників на розвиток у процесі оцінювання, що визначає різний рівень використання можливостей зовнішнього та внутрішнього середовищ.

Під час оцінювання розвитку підприємства цінність мають не абсолютні значення показників, а їхня інтерпретація у вигляді термінів, що дає змогу врахувати комплексний характер розвитку підприємства та межу суттєвих змін у його оцінюванні [3, с. 46–49].

Серед методів оцінювання розвитку підприємств, розроблених вітчизняними авторами, варто виділити такі: полікритеріальна модель діагностики розвитку підприємства на основі бізнес-індикаторів (О.Г. Мельник); систему оцінювання розвитку підприємств на основі 4 груп показників (М.Р. Тимошук); непрямий метод оцінювання розвитку підприємств (В.Ю. Самуляк, Р.В. Фещур); систему факторного оцінювання рівня розвитку (Р.В. Фещур, В.Ю. Самуляк); інтегральну систему факторного оцінювання за показниками рівня розвитку підприємства (К.С. Бойченко); структурно-динамічну модель оцінювання збалансованості розвитку підприємств (О.Ю. Гаркуша, Є.М. Смирнов); модель оцінювання розвитку підприємства (Ю.С. Погорелов); систему індикаторів техніко-технологічної складової економічної безпеки підприємства (Ф.І. Євдокимова, В.С. Белозубенка).

Таблиця 1

Порівняння методів оцінювання рівня розвитку підприємств з урахуванням встановлених вимог

Метод	Групи індикаторів, на яких ґрунтуються методи					Вимоги В		
	Фінансові	Виробничі	Кадрові	Товарні	Ефективності	1	2	3
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Полікритеріальна модель (О. Мельник)	+	+	+	–	+	–	+	+
Система оцінювання (М. Тимошук)	+	–	+	–	+	–	+	–

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Непрямий метод оцінювання (В. Самуляк)	+	+	-	-	+	-	+	+
Інтегральне оцінювання (Р. Фешур, В. Самуляк)	+	+	+	+	+	-	-	+
Інтегральна система факторного оцінювання (К. Бойченко)	+	+	+	+	+	+	+	+
Оцінка збалансованості розвитку (О. Гаркуша, Є. Смирнов)	+	+	+	+	+	-	+	-
Система індикаторів (Ф. Євдокимов, В. Белозубенко)	+	+	+	-	+	-	+	-
Модель оцінювання (Ю. Погорелов)	+	+	+	-	+	-	+	+

Рис. 3. Структурно-логічна схема оцінювання розвитку підприємства

Формуючи систему індикаторів із метою аналізування іпоказників для оцінювання розвитку підприємств доцільно дотримуватися таких вимог [4, с. 226]: урахування мінімальної кількості індикаторів, що відповідає бікритеріальній концепції – В1; наявності як фінансових, так і нефінансових індикаторів – В2; забезпечення можливості здійснення кількісного та якісного аналізу і наочного представлення результатів розрахунків – В3.

Рис. 4. Загальна структурна схема взаємозв'язку складових компонентів методичного підходу до оцінювання розвитку підприємства

Порівняння методів оцінювання розвитку підприємств з урахуванням установлених вимог до побудови системи показників наведено у табл. 1.

Запропонований підхід є теоретичним підґрунтям для розробки науково-методичних підходів за локальними цілями оцінювання.

Результати аналізу методів оцінювання розвитку підприємства з урахуванням установлених вимог показали, що лише один метод відповідає всім вимогам, а саме метод інтегральної системи факторного оцінювання за показниками рівня розвитку підприємства (К.С. Бойченко) [5]. Система факторного оцінювання розвитку підприємства містить три цільові групи показників, що дозволяють графологічно відображати результати оцінювання: 1) використання ресурсів – коефіцієнти; 2) результати розвитку підприємства щодо характеру його функціонування – темпові або індексні показники; 3) економічної ефективності – відносні показники). У загальному вигляді основний алгоритм оцінювання розвитку підприємства подано на рис. 3, а виокремлення основних складових компонентів методичного підходу до оцінювання розвитку підприємства зображено у вигляді структурної схеми, що відображає їх взаємозв'язок (рис. 4).

Висновки. Підводячи підсумки зауважимо, що запропонований методичний підхід є теоретичним підґрунтям для подальшої розробки науково-методичних підходів до оцінювання розвитку підприємств з урахуванням специфіки галузі, які повинні задовольняти такі вимоги: системність і комплексність за рахунок поєднання показників оцінювання кількісних і якісних змін елементів внутрішнього середовища, що дозволяє проводити оцінювання за локальними підцілями (завданнями); можливість на основі причино-наслідкових зв'язків оцінювати характер впливу окремих чинників і показників на розвиток за кожним напрямом оцінювання за локальними підцілями (завданнями) як на окремому підприємстві, так і в конкурентній групі; можливість застосування щодо підприємств будь-якої галузі діяльності.

Список джерел інформації / References

1. Гинзбург А. И. Прикладной экономический анализ / А. И. Гинзбург. – СПб. : Питер, 2005. – 320 с.

Ginzburg, A.I. (2015), *Applied economic analysis [Prikladnoy ekonomicheskoy analiz]*, SPb, Peter, 320 p.

2. Кушнір Т. Б. Стійкий розвиток підприємства: теоретико-методичні та прикладні засади забезпечення : монографія / Т. Б. Кушнір, Ю. В. Сидоренко.– Х. : ФОП Панов А.М. – 224 с.

Kushnir, T.B., (2015), *Sustainable development of the enterprise: theoretical, methodical and applied principles of provision [Stijkyj rozvytok pidpryjemstva: teoretyko-metodychni ta prykladni zasady zabezpechennja]*, FOP Panov A.M., Kh., 224 p.

4. Погорелов Ю.С. Модель оцінки розвитку підприємства / Ю. С. Погорелов // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – № 5. – С. 46–55.

Poghorelov, Ju.S., (2010) “Model of enterprise development assessment” [“Modelj ocinky rozvytku pidpryjemstva”], *Naukovyj visnyk NLTU Ukrainy*, pp. 46–55.

5. Фещур Р. В. Непрямый метод оцінювання рівня розвитку підприємств [Електроний ресурс] / Р. В. Фещур, В. Ю. Самуляк, С. В. Шишковський, 2012. – С. 286–291. – Режим доступу : <http://ena.lp.edu.ua>

Feshhur, R.V., Samuljak, V.Ju., Shyshkovsjkyj, S.V. (2012), “Indirect method of assessing the level of enterprise development” [“Nepriamoj metod ocinjuvannja rivnja rozvytku pidpryjemstv”], available at: <http://ena.lp.edu.ua>

6. Бойченко К. С. Методичний інструментарій оцінювання розвитку підприємства / К. С. Бойченко // Вісник ЖДТУ. – 2014. – № 3 (69). – С. 28–25.

Bojchenko, K.S. (2014), “Methodical tool for evaluating enterprise development” [“Metodychnyj instrumentarij ocinjuvannja rozvytku pidpryjemstva”], *Visnyk ZhDTU*, pp. 28–25.

Пічугіна Тетяна Сергіївна, д-р екон. наук, проф., кафедра менеджменту організацій, Харківський державний університет харчування та торгівлі. Адреса: вул. Клочківська, 333, м. Харків, Україна, 61051. Тел.: (057)349-45-27; e-mail: pichugina_t_s@mail.ru.

Пичугина Татьяна Сергеевна, д-р экон. наук, проф., кафедра менеджмента организаций, Харьковский государственный университет питания и торговли. Адрес: ул. Клочковская, 333, г. Харьков, Украина, 61051. Тел.: (057)349-45-27; e-mail: pichugina_t_s@mail.ru.

Pichuhina Tetiana, Dr. of Economics Sciences, Professor, Department of Management Organizations, Kharkiv State University of Food Technology and Trade. Address: Klochkivska str., 333, Kharkiv, Ukraine, 61051. Tel.: (057) 349-45-27; e-mail: pichugina_t_s@mail.ru.

Забродська Любов Давидівна, канд. екон. наук, доц., кафедра менеджменту організацій, Харківський державний університет харчування та торгівлі. Адреса: вул. Клочківська, 333, м. Харків, Україна, 61051. Тел.: (057)349-45-27; e-mail: anya2043@gmail.com.

Забродская Любовь Давыдовна, канд. экон. наук, доц., кафедра менеджмента организаций, Харьковский государственный университет питания и торговли. Адрес: ул. Клочковская, 333, г. Харьков, Украина, 61051. Тел.: (057)349-45-27; e-mail: anya2043@gmail.com.

Zabrodskaya Lubov, PhD, Sc. Associate Professor, Department of Management Organizations, Kharkiv State University of Food Technology and Trade. Address: Klochkivska str., 333, Kharkiv, Ukraine, 61051. Tel.: (057)349-45-27; e-mail: anya2043@gmail.com.

Забродська Ганна Іванівна, канд. екон. наук, доц., кафедра менеджмента организаций, Харьковский государственный университет питания и торговли. Адрес: вул. Клочківська, 333, м. Харків, Україна, 61051. Тел.: (057)349-43-14; e-mail: anya2043@gmail.com.

Забродская Анна Ивановна, канд. екон. наук, доц., кафедра внешнеэкономической деятельности и туризма, Харьковский государственный университет питания и торговли. Адрес: ул. Клочковская, 333, г. Харьков, Украина, 61051. Тел.: (057)349-43-14; e-mail: anya2043@gmail.com.

Zabrodska Hanna, PhD. Sc. Associate Professor, Department of Foreign Trade and Tourism, Kharkiv State University of Food Technology and Trade. Address: Klochkivska str., 333, Kharkiv, Ukraine, 61051. Tel.: (057)349-43-14, e-mail: anya2043@gmail.com.

Безгінова Любов Іванівна, канд. екон. наук, доц., кафедра менеджмента організацій, Харківський державний університет харчування та торгівлі. Адреса: вул. Клочківська, 333, м. Харків, Україна, 61051. Тел.: (057)349-45-27; e-mail: bezginova_l@ukr.net.

Безгинова Любовь Ивановна, канд. екон. наук, доц., кафедра менеджмента организаций, Харьковский государственный университет питания и торговли. Адрес: ул. Клочковская, 333, г. Харьков, Украина, 61051. Тел.: (057)349-45-27; e-mail: bezginova_l@ukr.net.

Bezhinova Lubov, PhD, Sc. Associate Professor, Department of Management Organizations, Kharkiv State University of Food Technology and Trade. Address: Klochkivska str., 333, Kharkiv, Ukraine, 61051. Tel.: (057)349-45-27; e-mail: bezginova_l@ukr.net.

Рекомендовано до публікації д-ром екон. наук, проф. М.В. Чорною.

Отримано 30.09.2017. ХДУХТ, Харків.

DOI: 10.5281/zenodo.1109399

УДК 65.011

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ СПОЖИВЧОГО РИНКУ

М.В. Чорна, Т.Б. Кушнір, О.В. Михайлова, Н.О. Гайдар

Обґрунтовано застосування методичного підходу для оцінки ефективності діяльності суб'єктів торговельної інфраструктури споживчого ринку.

Здійснено оцінку ефективності підприємницької діяльності на прикладі підприємства оптової торгівлі, визначені напрями, розроблено конкретні заходи щодо її забезпечення та встановлено послідовність впровадження цих заходів.

© Чорна М.В., Кушнір Т.Б., Михайлова О.В., Гайдар Н.О., 2017